

Strategija održivosti 2025. – 2029.

Široki Brijeg, 2025.

Strategija održivosti FEAL grupe

FEAL je kroz vlastite aktivnosti, inicijative i unaprjeđenje proizvodnih i drugih procesa usmjeren prema povećanju vrijednosti za svoje zaposlenike, kupce, dobavljače i društvenu zajednicu u cjelini. Održive poslovne prakse predstavljaju uspješan model poslovanja koji je određen kroz temeljne vrijednosti FEAL-ovog pristupa poslovanju:

- **Doborobit zaposlenika,**
- **Angažman u zajednici,**
- **Zaštita prirode i okoliša,**

Strategija održivosti FEAL-a kombinira korporativnu društvenu odgovornost s učinkovitom komunikacijom sa zajednicom, utjelovljujući uspješan model poslovanja usmjeren na sve veću važnost okolišnih, društvenih i upravljačkih ciljeva (engl. ESG, Environmental, Social and Governance). Kroz strategiju održivosti naglašavamo predanost, inovacije, kapitalne investicije i inicijative u svrhu vođenja modela poslovanja usklađenog s ciljevima održivosti

Smjernice za održivo donošenje odluka.
Strategija održivosti osmišljena je kao paket smjernica za FEAL i njegove podružnice, usmjeravajući predstojeće strateške odluke prema okolišnom i društveno odgovornom smjeru. Strategija postavlja osnovu poslovanja koja je usklađena s održivim praksama.

Komunikacijski kanal kroz cijelu grupu.
U središtu naše strategije je uspostava komunikacijskog kanala kroz cijelu FEAL grupu. Ovaj pristup je ključan za razvijanje svijesti na razini menadžmenta i zaposlenika o dubokoj važnosti održivih aspekata, uzimajući u obzir sadašnji i budući smjer poslovanja FEAL-a.

Cjelokupna proizvodnja FEAL-a je certificirana i usklađena s relevantnim europskim normama i standardima.
FEAL grupa proaktivno prilagođava i modernizira proizvodne procese i pogone, što pokazuje predanost visokoj kvaliteti i najvišoj sigurnosti za zaposlenike.

Ulaganje u zajednicu i suradnja s malim proizvođačima.
Kroz program nabavke domaće i lokalno uzgojene hrane koju pripremamo u vlastitoj kuhinji za zaposlenike, podržavamo lokalnu zajednicu i gospodarski razvoj. Dodatno, FEAL aktivno sudjeluje u brojnim lokalnim dobrotvornim inicijativama, putem donacija i sponzorstava, kao i kroz suradnju s obrazovnim sustavom na svim razinama, čime izražavamo posvećenost društvenom razvoju i koheziji.

FEAL grupa promiče ekološki prihvatljive prakse u svojim svim aktivnostima i provodi kapitalne investicije u zelenu infrastrukturu.
FEAL je pionir zelene tranzicije kroz izgradnju prve domaće vjetroelektrane u privatnom vlasništvu, kao i kroz niz drugih ulaganja u obnovljive izvore energije. FEAL će nastaviti ulagati u infrastrukturu koja podržava učinkovita, održiva i čista rješenja za procese stvaranje i korištenja energije.

Definiranje i prioritizacija područja održivosti.
Ključni fokus ove strategije je definiranje glavnih područja održivosti i prikaz konkretnih inicijativa, kako ih identificira FEAL. Ova prioritizacija je povezana s temama koje su od iznimne važnosti i značaja za nas, naše partnere i potrošače.

Vizija i razvojni ciljevi s naglaskom na održivost.
Unutar ovog strateškog okvira artikuliramo našu viziju i doprinos razvojnim ciljevima, stavljajući poseban naglasak na predanost FEAL grupe prema uravnoteženom i odgovornom razvoju.

SADRŽAJ

FEAL grupa	4
Naše inicijative	9
Zaštita okoliša (E)	15
Društvena (S) i upravljačka (G) odgovornost	20
Naši ciljevi održivosti	25
Buduće inicijative	29

01
FEAL grupa

O FEAL grupi

Naša misija

Pružiti kvalitetan proizvod prilagođen specifičnim potrebama klijenata u arhitekturi i industriji, od ideje do finalizacije proizvoda.

Naša vizija

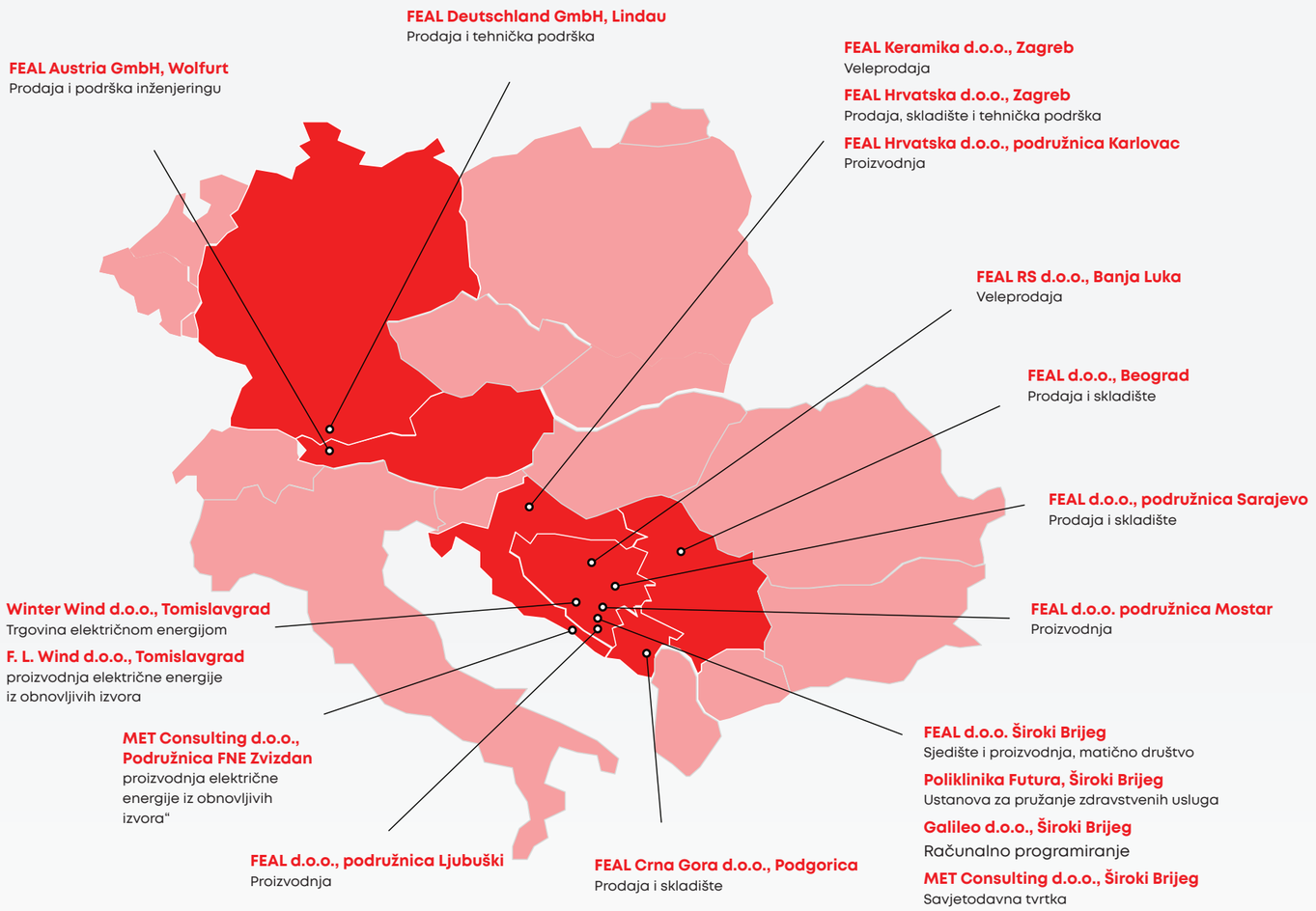
Postati značajan subjekt na globalnom tržištu u proizvodnji i preradi aluminija ne odstupajući od vrhunske kvalitete.

700
Zaposlenika

1.500
Kooperanata

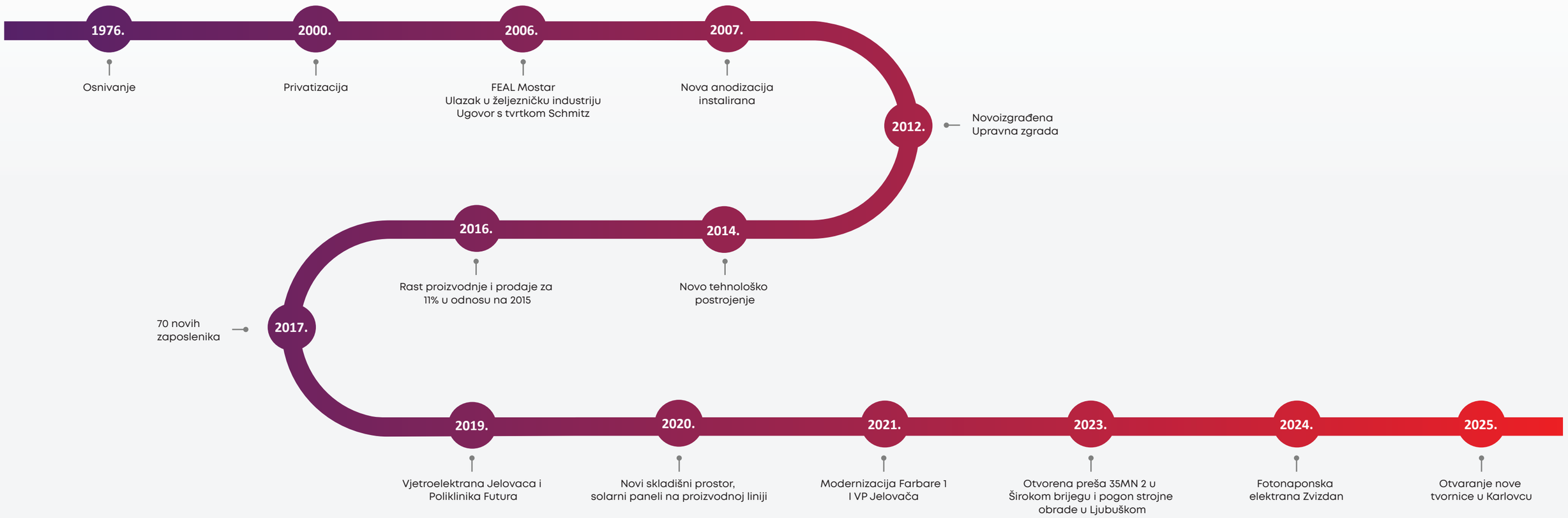
80.000 t
Proizvodnog kapaciteta godišnje

10.000
Različitih profila

Povijest Feal grupe

Matično poduzeće FEAL d.o.o. Široki Brijeg, osnovano 1976. godine, specijalizirano je za obradu aluminija te je od 2000. godine u privatnom vlasništvu. U narednim godinama, FEAL grupa je ulagala u širenje svojih pogona i proizvodnih kapaciteta kako bi postala regionalni lider, ističući se raznolikim asortimanom

Naši proizvodni procesi i proizvodni kapaciteti

Ekstruzija

Glavni proces od kojeg započinje proizvodnja je ekstruzija aluminijskih profila, koja se izvodi na 6 preša ukupnih kapaciteta od 80.000 tona godišnje. Snaga instaliranih preša je 14MN, 18MN, dvije preše od 25MN i dvije preše od 35MN, a čime smo pokrili širok raspon potreba različitih kupaca i industrija. Kroz kontinuirano ulaganje u opremu, alate, kontrolu kvalitete i zaposlenike, postižemo vrhunska svojstva i kvalitetu aluminijskih profila.

Anodizacija

Posjedujemo dvije potpuno automatizirane linije za anodizaciju. Certificirani smo od Qualanod-a, organizacije za označavanje kvalitete koja je posvećena održavanju i promicanju kvalitete anodiziranog aluminija. Kao vodeći proizvođač aluminijskih sistema za građevinski sektor, omogućavamo svojim klijentima obradu, bojenje i zaštitu procesom anodizacije. U svom asortimanu nudimo anodiziranje aluminija u prirodnoj boji, boji bronce od svijetle do potpuno crne te boji zlata. Anodiziranje aluminija je elektrokemijski proces kojim se stvara zaštitni oksidni sloj, čime se postiže visoka otpornost na koroziju, abraziju i kemijske utjecaje. Izvodi se u kupkama sa sumporom kiselinom, a nastali sloj je ravnomjeran, gust i stakleno proziran te je idealan i u dekorativne svrhe. Aluminij-oksid se u potpunosti integrira u aluminijsku metalnu strukturu tako da je ljuštenje nemoguće. Ono što je bitno istaknuti kao prednost u postupku anodizacije je trajnost, stabilnost boje i jednostavno održavanje. Debljina anodiziranog sloja je od 18 do 22 mikrona standardno, a prema posebnim zahtjevima radimo i druge debljine anodiziranog sloja.

Elektrostatsko bojanje prahom

Raspolažemo s tri automatska pogona za elektrostatsko bojenje/plastificiranje te jednom robotskom linijom. Plastificiranje se odvija u nekoliko faza: predobrada, elektrostatsko nanošenje praha i pečenje u peći. Pred-obradom profila se postiže zaštitni konverzijski sloj koji omogućava dobru prionjivost praha te postojanost i otpornost boje na koroziju i negativan atmosferski utjecaj. Poslije predobrade i sušenja u peći za sušenje na profil se elektrostatskim postupkom nanosi prah, nakon čega profil ide na pečenje. Industrijski roboti sa šest osi gibanja, velikim kapacitetom rukovanja i ATEX certifikatom za zonu 2, omogućili su ravnomjerno nanošenje praha na profile kao i nanošenje praha na teško dostupna mjesta (rupe i utore). S robotima se postiže savršena ponovljivost, visoka preciznost i velika kvaliteta na različitim tipovima profila. Pečenjem na temperaturi od 180 °C dolazi do topljenja čestica praha i kemijske reakcije umrežavanja odnosno polimerizacije te stvaranja očvrsnutog sloja. Nakon cijelog procesa profil se hladi, pakira i spreman je za isporuku. Proizvodi se isporučuju u standardnim bojama po Fealovoj ton karti, a moguća je isporuka i drugih boja po želji kupca. Plastificiranje se nadzire i kontrolira tijekom svih faza, a kvaliteta proizvoda se kontrolira u Fealovom laboratoriju sukladno zahtjevima međunarodnih certifikata Qualicoat-a iz Zuricha i GSB-a iz Düsseldorfa.

Sublimacija

S našom linijom za dekoraciju u mogućnosti smo ponuditi sve dekore u imitaciji drveta i kamena. Odabir folije se radi u skladu sa zahtjevima kupca. Certificirani od Qualideco, dio Qualicoat oznake za specijalnu završnu obradu aluminija. Instaliranjem postrojenja za sublimaciju, dobili smo neograničene mogućnosti dekoracije površine profila.

Sam proces zaštite al. profila odvija se u dvije faze. Prva faza je elektrostatsko nanošenje praha uz korištenje specijalnih poliuretanskih prahova. Druga faza je sublimacija tj. postupak prenošenja boje s dekorativne folije na prethodno plastificirani profil. Linijom za dekoraciju aluminijskih profila dobili smo mogućnosti zaštite aluminijskih profila te smo u mogućnosti bojati profile u imitaciji drveta i kamena.

Toplinska obrada profila

Za postizanje traženih fizikalno, mehaničkih svojstava profila, nakon isprešavanja oni idu u peć za umjetno starenje, gdje se drže na temperaturi od 180 °C u trajanju od 6 sati. Nakon toplinske obrade idu do automatske razlagalice korpa te u skladište sirovih profila.

Strojna obrada

Na području strojne obrade pokrivamo razne tehnologije, od CNC obradnih centara, laserskog rezanja, zavarivanja, savijanja profila i limova i pilanja profila. Posjedujemo opremu, iskustvo i znanje za sklapanja i obradu složenih proizvoda za potrebe auto-industrije, željezničke industrije i zaštite od buke.

Rezanje i slaganje profila

Nakon zatezanja profli se režu na zadanu mjeru (automatsko rezanje do dužine 13 metara) i dolaze na automatsku slagalicu profla, kojom je omogućeno slaganje profla u korpe bez učešća fizičkog rada. Na takav način se odbacuje mogućnost eventualnog oštećenja profla prilikom rukovanja. Nakon slaganja profila u korpe transportni sustav pomiče korpe do automatske slagalice, koja slaže do četiri korpe jednu na drugu te ih transportira do peći za toplinsku obradu profila.

Proširenje kapaciteta u 2024. i 2025. godini

Široki Brijeg

Preša 35 MN-2

Preša od 35 MN je šesta po redu linija za prešanje profila unutar tvrtke čijim je se puštanjem u rad kapacitet proizvodnje povećao za dodatnih 15 000 tona. Liniju za prešanje instalirala je eminentna španjolska tvrtka Gia koja je isporučila kompletnu opremu za novi dio postrojenja, a u sklopu kojeg se nalazi i moderno skladište profila za potrebe proizvodnje.

Ljubuški

Cerno - Podružnica Ljubuški

Novi pogon koji je specijaliziran za strojnu obradu aluminija, sastavljanje sklopova i finalnu obradu proizvoda. Pogon je organiziran po grean lean principima upravljanja, nadzora i organiziranja proizvodnje. Posebno ističemo robotiziranu liniju zavarivanja kojom se dižu standardi kvalitete i preciznosti.

Karlovac

Feal Hrvatska - Preša 18 MN

FEAL je u Karlovcu otvorio novu tvornicu površine 15.000 m², jedinu u Hrvatskoj koja ima ekstrudiranje i plastifikaciju aluminijskih profila. S kapacitetom koji može zadovoljiti domaće potrebe za aluminijskim građevinskim profilima u sljedećih deset godina, ova investicija predstavlja značajan iskorak za širenje proizvodnje.

Strateški prioriteti održivosti

Strategija održivosti FEAL Grupe rezultat je dubinske analize inicijativa, investicija, aktivnosti te ciljeva u okviru raznih ESG tema. U analizi ESG tema, korištena je SASB („Sustainability Accounting Standards Bord") matrica (iako ona ne predstavlja formalni okvir za usklađivanje), kao i pregled standardnih praksi u industriji, a kako bi se kreirala osnova strateškog fokusa u skladu sa standardima i dobrim praksama. Strateški prioriteti FEAL-a usmjereni su na brojne okolišne teme, kao i specifična područja usmjerena na društvenu i upravljačku odgovornost. Dubinska analiza ESG tema provedena u skladu sa sveobuhvatnim pregledom internih podataka i vanjskih čimbenika, istaknula je ključna pitanja koja imaju značajnu važnost za FEAL grupu.

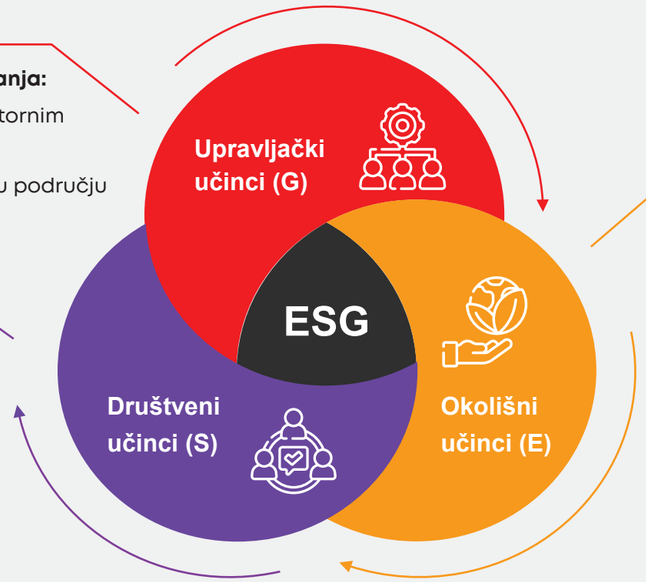
FEAL Grupa je posvećena upravljanju materijalnim ESG pitanjima na odgovoran i održiv način. Iako su sva navedena područja definirana kao ona koja nose strateški fokus unutar okvira održivosti, za ključne teme postavljeni su i relevantni ciljevi održivosti u pogledu odgovornosti za zaštitu okoliša te u pogledu dobrobiti i sigurnosti zaposlenika.

Strateški fokus u području upravljanja:

- Usklađenost s pravnim i regulatornim okruženjem;
- Transparentnost i poboljšanja u području ESG-a.

Društvena odgovornost usmjerena je na sljedeća ključna područja:

- Zdravlje i sigurnost zaposlenika;
- Briga o zaposlenicima i obuka zaposlenika;
- Kvaliteta proizvoda (uključujući inovacije i infrastrukturne projekte).

Strateški fokus u pogledu utjecaja na okoliš:

- Povećanje energetske učinkovitosti;
- Upravljanje otpadom i vodom;
- Projekti obnovljivih izvora energije;
- Buduća usmjerenost na klimatske promjene i klimatske akcije (emisije i ugljični otisak).

02
Naše inicijative

ESG angažiranost i inicijative

U pripremi strategije, FEAL grupa se oslanjala na globalni popis ciljeva održivog razvoja („UN SDG”).

Uz suradnju s lokalnim humanitarnim organizacijama, kao i kroz neposredne aktivnosti, osiguravamo ostvarivanje osnovnih životnih potreba za široki krug ugroženih pojedinaca i obitelji iz lokalne zajednice.

Osim humanitarnih aktivnosti, kroz ovu kategoriju društvo potiče kulturne, sportske i umjetničke organizacije, a sve navedeno je u 2024. godini financirano u iznosu od preko 300.000,00 eura od FEAL grupe.

FEAL osigurava svakodnevne obroke koristeći sastojke koje nabavlja od malih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, aktivno doprinoseći održivosti i prosperitetu lokalne zajednice.

Svakodnevno pripremamo preko 600 obroka, a primarni dobavljači namirnica su obiteljska gospodarstva u vlasništvu naših radnika i njihovih obitelji čime se snažno potiče domaća i održiva proizvodnja i uzgoj zdrave hrane.

ESG angažiranost i inicijative

U pripremi strategije, FEAL grupa se oslanjala na globalni popis ciljeva održivog razvoja („UN SDG”).

Poliklinika Futura kao dio FEAL grupe i kao zdravstvena ustanova specijalizirana za zdravstvenu skrb, pruža besplatne usluge medicine rada postojećim i novim zaposlenicima, *a za ostale dijagnostičke postupke zaposlenici imaju pravo na dodatne popuste, koji obuhvaćaju i članove njihovih obitelji*. Specijalističko osoblje iz Poliklinike Futura sudjeluje u provođenju preventivnih mjera i analizi radnih mjesta u društvu kako bi se smanjio rizik od profesionalnih bolesti i ozljeda na radu u koju svrhu se obavljaju periodični zdravstveni pregledi radnika.

Tijekom godina, FEAL kontinuirano povećava zastupljenost žena u strukturi svoje radne snage, a što se posebno odnosi na uključivanje žena u proizvodne i u razvojno-inženjerske procese. U tom smislu je broj žena značajno porastao u zadnjih 5 godina, odnosno od manje od 5% do 15%.
Također, počevši od 2024. godine u okviru mjeseca borbe protiv raka dojke (10. mjesec), FEAL osigurava besplatan radiološki pregled za sve svoje zaposlenice.

ZDRAVLJE I BLAGOSTANJE

RAVNOPRAVNOST SPOLOVA

SMANJENJE NEJEDNAKOSTI

ESG angažiranost i inicijative

U pripremi strategije, FEAL grupa se oslanjala na globalni popis ciljeva održivog razvoja („UN SDG”).

Od 2020. godine dodjeljujemo stipendije za oko 40 darovitih studenata i omogućavamo izvođenje plaćene prakse za studente i učenike strukovnih škola. Također, u zadnjih 10 godina preko 400 učenika srednjih škola je sudjelovalo u obavljanju sezonske ili cjelogodišnje prakse u proizvodnim i razvojnim jedinicama društva FEAL, od kojih su mnogi danas naši zaposlenici.

Osim praktične nastave, organiziramo redovne posjete učenika srednjih škola i fakulteta u svrhu njihovog uključivanja i upoznavanja s radnim i razvojnim procesima.

KVALITETNO OBRAZOVANJE

DOSTOJANSTVEN RAD I GOSPODARSKI RAST

ESG angažiranost i inicijative

U pripremi strategije, FEAL grupa se oslanjala na globalni popis ciljeva održivog razvoja („UN SDG”).

Jedinstven pristup reciklaži. Društvo je stvorilo modele kojim se preko 95% iskorištene ambalaže koja se koristi za dopremanje sirovina reciklira. Ambalažni otpad se sortira i slaže u reciklažnom dvorištu i dijeli na 20 kategorija, a od kojih je njih 18 iskoristivo u daljnjim procesima kao poluproizvod i sirovina.

Društvo kroz odabir dobavljača ugovara modele pakiranja proizvoda koji omogućuju daljnje korištenje ambalaže. Kada je u pitanju drveni otpad (podmetači, trupci, daske) postavljena su pravila kojima se omogućuje pravo prvenstva otkupa od strane radnika društva po simboličnim cijenama koje su znatno ispod tržišnih. Ista pravila se odnose i na druge vrste „otpada”, kao što je kamena vuna ili stiropor, a koji se dijele radnicima društva bez naknade ili uz paušalnu naknadu za potrebe izolacije i gradnje.

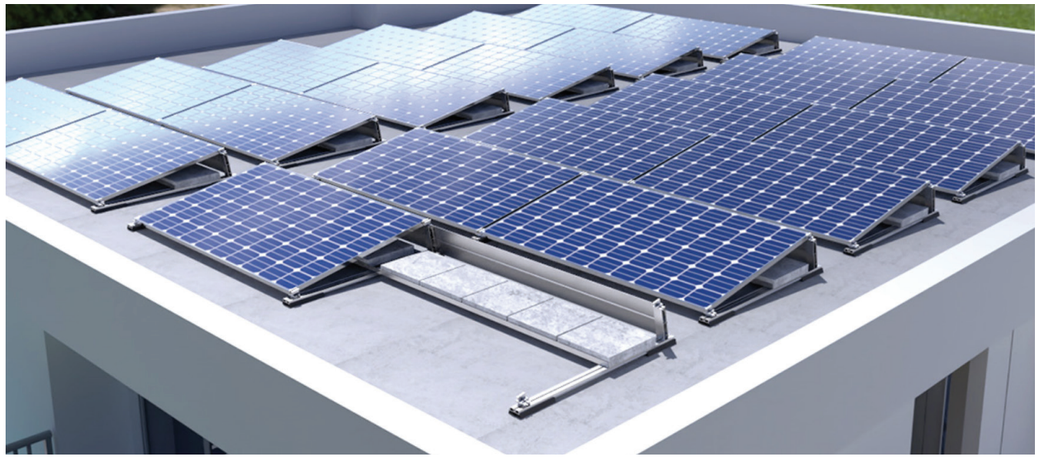

ESG angažiranost i inicijative

U pripremi strategije, FEAL grupa se oslanjala na globalni popis ciljeva održivog razvoja („UN SDG”).

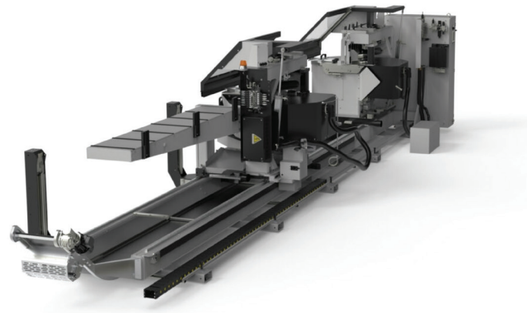
Više od 20 godina Projektno razvojni biro FEAL-a razvija aluminijske sisteme za graditeljstvo s vrhunskim toplinskim karakteristikama čime se potiče tranzicija prema energetski učinkovitom načinu življenja.
Među aluminijske sisteme koji su razvijeni od strane FEAL-a ubraja se i sistem za solarne panele koji je korišten u svim FEAL-ovim elektranama, od krovnih do podnih konstrukcija, a koji se prodaje i na tržištu kao samostalan proizvod.

Modernizacijom strojeva, zamjenom neučinkovitih komponenti, kao i projektima iskorištavanja otpadne topline, kontinuirano se provode aktivnosti na smanjenju potrošnje električne energije i drugih energenata.

PRISTUPAČNA I ČISTA ENERGIJA

INDUSTRIJA, INOVACIJE I INFRASTRUKTURA

ODGOVORNA POTROŠNJA I PROIZVODNJA

03
Zaštita okoliša

Strateški ciljevi zaštite okoliša

Ciljevi zaštite okoliša unutar FEAL grupe definirani su kroz dvije hijerarhijske razine te se dijele na strateške i taktičke ciljeve.

Razvijanje okolišno prihvatljivih proizvoda

Predan okolišnom upravljanju, FEAL aktivno razvija proizvode koristeći okolišno prihvatljiva rješenja, usklađujući se s ciljem pružanja održivih alternativa potrošačima.

Provođenje procesa u skladu s primjenjivim propisima u području zaštite okoliša

FEAL redovito ažurira procese i omogućuje kontinuirano osposobljavanje zaposlenika kako bi se održala odgovorna i zakonita poslovna praksa, čime se osigurava usklađenost s propisima o zaštiti okoliša.

Provođenje projekata usmjerenih na proizvodnju energije iz obnovljivih izvora

Investiranjem u projekte obnovljive energije poput solarnih panela i vjetroelektrana, FEAL doprinosi zelenijoj budućnosti i povećava dostupnost obnovljivih izvora energije.

Implementiranje mjera za sprječavanje okolišnih incidenata i onečišćenja

FEAL aktivno implementira protokole i tehnologije kako bi spriječio okolišne incidente i smanjio onečišćenje, što pokazuje predanost održivom i odgovornom poslovanju.

Razvijanje proizvoda s visokom energetskom učinkovitošću

FEAL dizajnira proizvode koji optimiziraju potrošnju energije, koristeći napredne tehnologije i materijale za ekološki osviještenu proizvodnju u svrhu poboljšanja energetske učinkovitosti.

Taktički ciljevi zaštite okoliša

Ciljevi zaštite okoliša unutar FEAL grupe definirani su kroz dvije hijerarhijske razine te se dijele na strateške i taktičke ciljeve.

Praćenje zakonodavstva u području zaštite okoliša

FEAL prati promjene u zakonodavstvu o okolišu, i prilagođava politike i postupke kako bi se uskladio s propisima koji se kontinuirano razvijaju. Ovaj proaktivni pristup naglašava posvećenost grupe odgovornosti prema okolišu.

Unaprjeđivanje postojećih sustava

FEAL aktivno ulaže u unaprjeđenje postojećih sustava, osiguravajući da oni zadovoljavaju ili nadmašuju standarde energetske učinkovitosti, uz istovremeno minimiziranje njihovog učinka na okoliš.

Osiguravanje procesa koji su sigurni u odnosu na okoliš

Stavljamo snažan naglasak na primjenu mjera koje osiguravaju da su aktivnosti sigurne za okoliš, provodeći stroge prakse kako bismo se uskladili s ciljevima održivosti i minimizirali posljedice na okoliš.

Razvijanje novih sustava visoke energetske učinkovitosti

Ulaganjem u inovacije usmjereni smo na oblikovanje novih sustava koji daju značaj visokoj energetskoj učinkovitosti, doprinoseći održivijem operativnom okruženju.

Projekti obnovljivih izvora energije i energetska učinkovitost

Proizvodni pogon služi za proizvodnju aluminijskih potkonstrukcija namijenjenih solarnim panelima, čime su podržani projekti ulaganja u obnovljive izvore energije.

FEAL je do 2024. godine uspješno završio izgradnju jedne vjetroelektrane i tri solarne elektrane te se očekuje završetak dodatne vjetroelektrane i šest novih solarnih elektrana do 2029. godine.

Ovi projekti doprinose stvaranju proizvedene energije iz obnovljivih izvora (OIE), čime FEAL generira direktan pozitivan učinak na okoliš.

FEAL je proširio proizvodne kapacitete s novom prešom za ekstruziju aluminija. Nedavno instalirane strojeve odlikuje značajno poboljšana energetska učinkovitost, što odražava predanost FEAL-a prema održivosti i doprinosu u ukupnom smanjenju potrošnje energije.

Vjetroelektrana Jelovača

Solarna elektrana Zvizdan

Solarne elektrane za vlastitu proizvodnju

Taktički ciljevi zaštite okoliša

FEAL redovito provodi rigorozne i visokokvalitetne procjene svojih aktivnosti, zadržavajući predanost izvrsnosti i održivosti sukladno najboljim praksama industrije te svim pripadajućim regulatornim ograničenjima.

Upravljanje otpadom i vodom te utjecaj na okoliš

FEAL Grupa je potpuno usklađena s relevantnim propisima i usmjerena je na kontinuirano praćenje, poboljšanje i sprječavanje mogućeg onečišćenja okoliša.

Emisije

Grupa redovno prati niz emisija koje uključuju, između ostalog:

- Ugljikov monoksid (CO),
- Ugljikov dioksid (CO2),
- Kisik (O2),
- Dušični oksidi (NOx),
- Sumporov dioksid (SO2),
- Amonijak (NH3),
- Potrošnja goriva, i dr.

Buka

Grupa nadgleda i onečišćenje bukom kako bi ocijenila pripadajući utjecaj na okolna naseljena područja, pri čemu su ključni pokazatelji:

- Ekvivalentna razina buke,
- Razina buke koja se pojavljuje 1% vremena mjerenja.

Otpad

Upravljanje otpadom je jedno od najutjecajnijih čimbenika u upravljanju utjecajem na okoliš. U tom smislu, Grupa evidentira:

- Količinu i vrstu ambalaže i otpada od ambalaže (papir i karton, plastika, drvo, metal, višeslojni materijal, staklo, i dr.),
- Broj spremnika,
- Mjesečne količine otpada u kg.

Voda

Upravljanje otpadom je jedno od najutjecajnijih čimbenika u upravljanju utjecajem na okoliš. U tom smislu, Grupa evidentira:

- pH-vrijednost,
- KPK, BPK, AOX,
- Taložne tvari,
- Amonij, Sulfati, Fluoridi, Kloridi,
- Test toksičnosti.

.

04
Društvena (S) i upravljačka (G) odgovornost

Naši zaposlenici

Vještine i edukacija zaposlenika

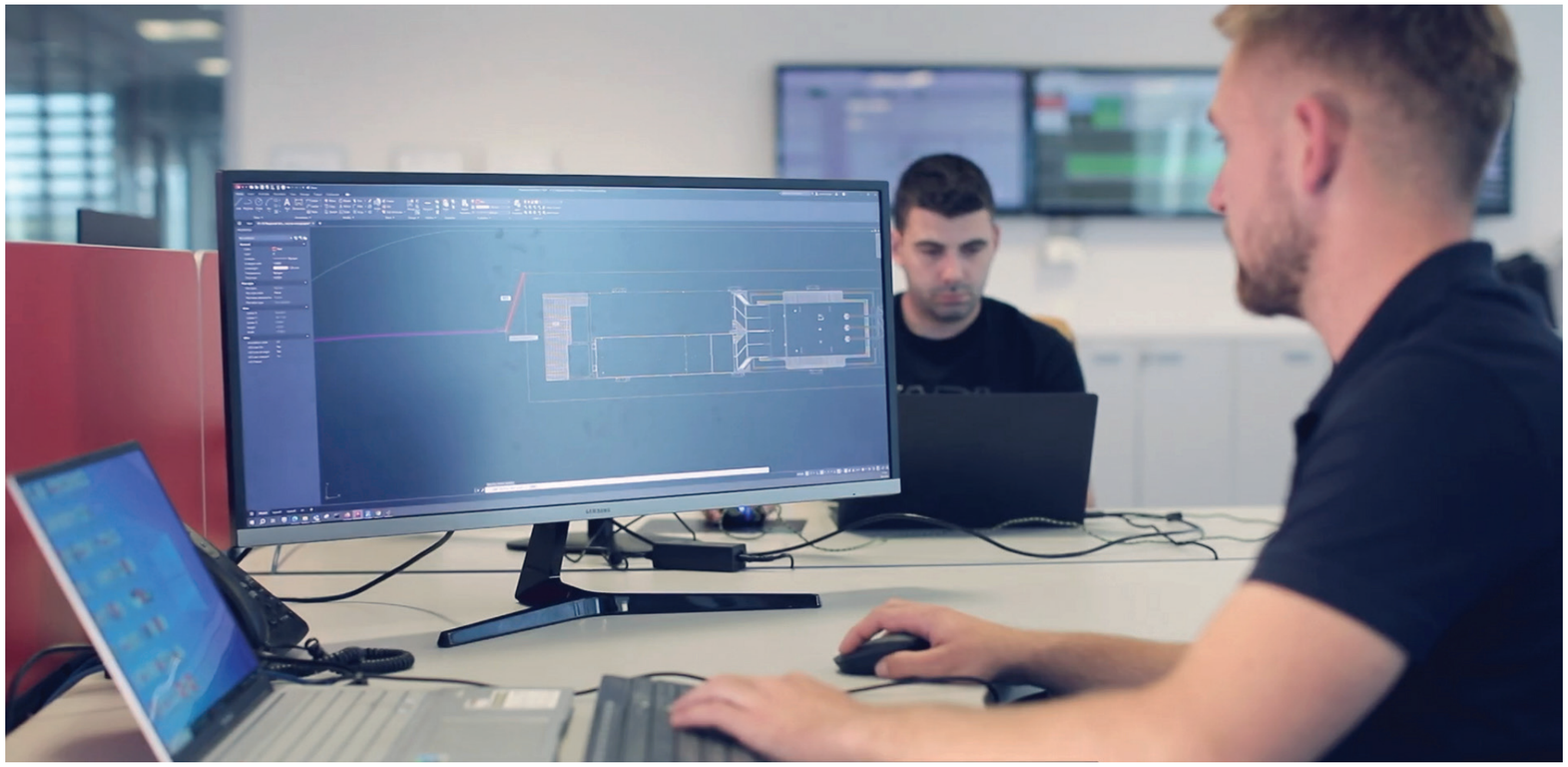
FEAL Grupa stavlja naglasak na **poticanje profesionalnog napretka** svojih zaposlenika, strateški prioritizirajući programe edukacije osmišljene kako bi se unaprjeđivali znanje i vještine zaposlenika. Kroz našu predanost inicijativama **kontinuiranog učenja**, osiguravamo da naš tim od ukupno 750 zaposlenika održava ažuriranu razinu razumijevanja **sigurnosnih protokola, posjeduje certifikate i vještine bitne za njihove uloge**, uključujući certifikate za upravljanje viličarima, mostnim kranovima, te sveobuhvatnu obuku na temu sigurnosti od požara i sigurnosti na radu.

Briga o zaposlenicima

FEAL grupa je usmjerena na dobrobit zaposlenika kroz različite inicijative, uključujući svakodnevne tople obroke, pri čemu sastojke za obroke FEAL nabavlja od malih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, aktivno **pridonoseći održivosti i prosperitetu lokalnih poslovnih subjekata**. Naša poliklinika Futura nudi **niz profesionalnih medicinskih usluga našim zaposlenicima i njihovim obiteljima**. Fokusiranjem na zdravlje i sigurnost na radu te pružanjem medicinskih sadržaja, FEAL demonstrira svoju predanost održavanju radne kulture koja cijeni i stavlja na prvo mjesto zdravlje i dobrobit zaposlenika, prepoznajući ih kao najvrjedniji resurs

Privlačenje i zadržavanje talenata

Ulaganje u **razvoj budućih talenata** se ostvaruje kroz plaćene prakse i stažiranje studenata, omogućavajući im praktično iskustvo u stvarnom radnom okruženju. Dodatno, Grupa svoju društvenu odgovornost u segmentu obrazovanja i učincima na lokalnu zajednicu ostvaruje i nudeći stipendije **za 40-tak iznimno darovitih studenata**, čime pridonosi razvoju stručne radne snage za budućnost, obrazovanju niza talentiranih pojedinaca i jačanju kompetencija.

FEAL-ove inicijative u području društvene odgovornosti

Odnosi, kvaliteta i upravljanje odnosima s dobavljačima, kupcima i lokalnom zajednicom

FEAL jača svoje odnose s dobavljačima kroz rigorozan proces evaluacije, osiguravajući ekskluzivnu suradnju s visokokvalitetnim dobavljačima.

Odnosi s našim kupcima i dobavljačima

FEAL upravlja odnosima s dobavljačima kroz **pomno vođeni proces evaluacije**. Navedeni proces osigurava ekskluzivnu suradnju s visokokvalitetnim dobavljačima, naglašavajući kriterije poput **ISO certifikata** u pogledu kvalitete, odgovornosti prema okolišu i sigurnosti na radu. Naša predanost zadovoljstvu kupaca očituje se kroz korištenje online anketa radi brze i učinkovite povratne informacije te redovitog praćenja različitih vrsta pritužbi kojima procjenjujemo **zadovoljstva kupaca te stječemo vrijedne uvide za kontinuirano poboljšanje**, što na kraju rezultira učinkovitijim procesom proizvodnje i isporuke.

Na temelju zadovoljstva kupaca, na kraju poslovne godine Uprava **definira strateški mjerljive ciljeve u području kvalitete i zaštite okoliša** za nadolazeću poslovnu godinu.

Ovakav integrirani pristup ne samo da potvrđuje predanost kvaliteti i zadovoljstvu kupaca, već i doprinosi usklađivanju operativnih aktivnosti sa strateškim ciljevima za održivi rast i izvrsnost.

Donacije i uključivanje u aktivnosti lokalne zajednice

U 2024. godini, FEAL je s ponosom donirao preko 300 tisuća eura različitim sportskim, kulturnim i društvenim inicijativama, organizacijama i udrugama, a što predstavlja dio **dugogodišnje predanosti podršci** zajednici. U skladu s korporativnom društvenom odgovornošću, FEAL se fokusira na podršku organizacijama i udrugama s pozitivnim utjecajem na društvo.

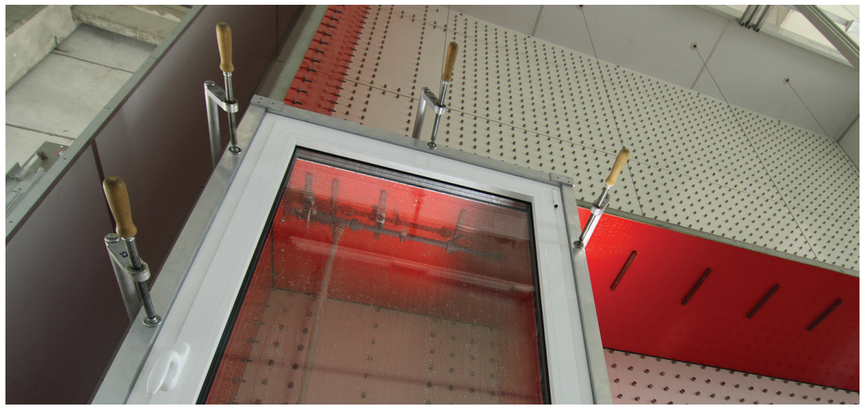
U veljači i ožujku 2024. godine, FEAL d.o.o. Široki Brijeg **organizirao je obilazak svojih proizvodnih pogona za učenike** završnih razreda Srednje strukovne škole Široki Brijeg kako bi ih upoznao s radom u proizvodnji u FEAL-u u svrhu njihove bolje pripremljenosti za daljnje izazove na studiju i tržištu rada. U obilasku je sudjelovalo **ukupno 110 učenika (u 4 grupe) koji su pokazali veliki interes za upoznavanjem s načinom proizvodnje FEAL-a te usavršavanjem stečenog znanja**.

Ove suradnje pokazuju predanost FEAL-a pozitivnim promjenama i značajnom doprinosu društvenom napretku.

FEAL grupa je posvećena kontroli kvalitete, jednom od ključnih područja fokusa

Osim standardnih upravljačkih aktivnosti, FEAL grupa se također posvećuje kontroli kvalitete. FEAL provodi aktivnosti koje doprinose unapređenju i implementaciji učinkovitih sustava, standarda i praksi kako bi osigurao zaštitu okoliša, zdravlje i sigurnost na radu. **Brojne politike reguliraju ne samo upravljanje procesima i upravljanje rizicima, već i treninge i edukaciju naših zaposlenika, zaštitu okoliša i sigurnost zaposlenika, kao i internu reviziju**.

Etika i integritet u grupi reguliraju se Kodeksom ponašanja i Kućnim pravilima, dok su pojedina posebna područja regulirana propisima o zapošljavanju, propisima o radnim mjestima s posebnim uvjetima rada i propisima o zaštiti na radu (Interna procedura o zaštiti na radu).

Naš okvir upravljanja i kontrola kvalitete

01 Procjena rizika, postavljanje i redovno izračunavanje ključnih pokazatelja uspješnosti koji čine temelj **sustava upravljanja kvalitetom**

02 Praćenje **zadovoljstva kupaca i ostvarivanje boljih rezultata** u odnosu na ključne pokazatelje uspješnosti

03 Uspješno provođenje **revizija i postizanje postavljenih ključnih pokazatelja uspješnosti**

04 Osiguravanje da tehnički kvarovi **ne dovode do incidenata** koji uključuju hitne situacije, onečišćenje okoliša ili nesreće na radnom mjestu i ozljede

05 Održavanje **zadovoljavajuće ocjene dobavljača** temeljene na kvaliteti

06 Upravljanje **zadovoljstvom kupaca**, uključujući kontinuirano praćenje i smanjenje prigovora kupaca

07 Napori za zaštitu okoliša koji rezultiraju izostankom incidenata, uzorcima vode koji **potvrđuju usklađenost**, poboljšanjima u razvoju proizvoda radi **smanjenja gubitaka energije** i kontinuirano **pozitivne rezultate** u kontroli vode. Navedeno je popraćeno i inicijativama u području razvoja sustava obnovljivih izvora energije.

Posvećeni smo kontroli kvalitete, jednom od ključnih područja fokusa

Kontrola kvalitete je glavni prioritet za sve naše kupce. Posjedujemo domaće i europske certifikate, uključujući ISO i CE oznake, koje zadovoljavaju najnovije standarde za zaštitu površine i toplinsku izolaciju.

U okviru upravljanja poslovanjem, godišnje procjenjujemo ključne aspekte ISO standarda kao dio naših praksi praćenja.

FEAL posjeduje sljedeće certifikate:

- **ISO 14001:2015**
- **EN 15088:2006**
- **ISO 9001:2015**
- **IRIS-ISO/TS 22163:2017**
- **EN 1090-1:200**
- **EN ISO-3834-2**
- **EN 15085-2**
- **GSB International**
- **Qualicoat**
- **Qualideco**
- **Qualanod**
- **NR320**
- **Izjava o zaštiti okoliša proizvoda (EPD)**
- **Zelena točka (engl. Green Dot)**
- **Certifikati za naše građevinske sisteme**

05
Naši ciljevi održivosti

Naši ciljevi održivosti

Smanjenje potrošnje električne energije za 7%

Smanjenje CO2 emisije po toni proizvoda

Smanjenje potrošnje električne energije s mreže po kilogramu profila za 7% do 2029. godine

- FEAL ima za cilj postići smanjenje potrošnje električne energije s mreže za 7%, izraženo u kWh po kilogramu prešanih proizvoda od 2025. do 2029. godine.
- Konkretni cilj je smanjiti ovaj pokazatelj ispod 0,50 kWh po kilogramu prešanih profila

Osnova za postavljanje cilja:

- Prosječna potrošnja električne energije u 2022. i 2023. godini za sve preše (5 proizvodnih linija u referentnim godinama) iznosila je 0,53 kWh po kilogramu prešanog profila. Cilj je smanjiti potrošnju električne energije po kilogramu prešanih proizvoda, odnosno profila, na razinu od 0,49 kWh po kilogramu proizvoda.

Kako ćemo postići cilj?

- Cilj će se postići izgradnjom solarnih elektrana za vlastite potrebe, modifikacijama proizvodnih i upravljačkih procesa, ugradnjom novih komponenti koje značajno povećavaju energetsku učinkovitost, uz implementaciju digitalnih rješenja za praćenje potrošnje energije u proizvodnji.

Uspostava novih sustava mjerenja i postavljanje ciljeva:

- FEAL grupa od 2025. godine počinje s projektom izračuna emisija CO2 otiska na nivou organizacije po GHG protokolima.
- Nakon provjere podataka biti će postavljen konkretan cilj, strateški ciljajući na smanjenje od 5 do 10% do 2028./2030., u usporedbi s baznom 2025. godinom.
- Osim toga, cilj je osigurati da su emisije CO2 po toni proizvoda svake godine dosljedno ispod prosjeka za proizvođače u EU.

Naši ciljevi održivosti

Očuvanje i zaštita kvalitete vode

Održavanje vrijednosti analiza vode unutar zakonskih granica

- Glavni cilj je održavanje dosadašnjeg postignuća grupe u usklađenosti s regulativom, osiguravajući da proizvodni procesi nemaju štetan utjecaj na kvalitetu vode lokalnih potoka i rijeka.
- Grupa ima za cilj održavanje kvalitete vode na kontinuiranoj osnovi.

Osnova za postavljanje cilja:

- Grupa ima za cilj nastaviti održavati svoj dosadašnji status postizanja potpune usklađenosti u vezi s analizom kvalitete vode te na taj način nastaviti štititi lokalne potoke i rijeke u blizini proizvodnih pogona

Kako ćemo postići cilj?

- Cilj Grupe je povećanje kapaciteta pročišćivaća (očekivano do kraja 2025. godine), kao i povećanje prihvatnih bazena za preradu veće količine otpadnih voda. Osim nove filter preše i sušare mulja, nadogradnja ARS sustava (za ravnomjernije smanjenje kemijskih koncentrata) očekivano bi trebala smanjiti rizik od incidenata.

Smanjenje količine nesortiranog otpada za

Smanjenje količine nesortiranog otpada od 15 do 20 %

- Cilj je otpad otpremati kao sortirani materijal pogodan za daljnju reciklažu i upotrebu te je Grupa usmjerena na provođenje mjera koje će rezultirati smanjenjem količine nesortiranog otpada u rasponu od 15 do 20%, a što je cilj koji će se ispuniti do 2030. godine. Cilj se realizira u odnosu na prosjek referentne tri godine od 2022. do 2025. godine.

Osnova za postavljanje cilja:

- Društvo je implementiralo aktivnosti sortiranja otpada radi upravljanja otpadom proizvedenim u proizvodnom procesu (poput papira, folije, itd.) sortirajući ga u reciklažno dvorište. Prosječna količina nesortiranog otpada u 2022., 2023. i 2024. godini tjedno je iznosila 22 kubična metra. Cilj je smanjiti količinu nesortiranog otpada za 15 do 20%.“

Kako ćemo postići cilj?

- Cilj će se postići unaprjeđenjem procesa sortiranja u reciklažnom dvorištu kako bi se poboljšala identifikacija otpada prikladnog za ponovnu uporabu ili recikliranje. Imenovanje službenika za gospodarenje otpadom osigurat će učinkovitu praksu gospodarenja otpadom. Provedba prikupljanja otpada od hrane u poljoprivrednom sektoru 2024. u potpunosti je eliminirala ovu vrstu otpada, što je očekivano dovelo do značajnog smanjenja nerazvrstanog otpada.

Naši ciljevi održivosti

Smanjenje broja ozljeda na radu ispod 2%

Smanjenje stope fluktuacije zaposlenika na 5% ili niže

Smanjenje broja ozljeda na radu

- Cilj je da broj ozljeda na radu bude ispod 2% kao i da se spriječi svaki incident s potencijalno težim ishodom.

Osnova za postavljanje cilja:

- U tri prethodne godine, prosječan broj ozljeda na radu je oko 3% u odnosu na ukupan broj zaposlenika..

Kako ćemo postići cilj?

- Cilj će se postići implementacijom mjera koje će omogućiti sigurnije okruženje za zaposlenike kao što je pružanje dodatnih edukacija u području zaštite na radu, prilagodba i izmjena pojedinih strojeva ili segmenata proizvodnih linija koji predstavljaju povećani rizik za radnike, kao i kroz modele nagrađivanja za odjele/smjene koji nisu imali ozljeda u periodu od 12 mjeseci.

Smanjenje stope fluktuacije zaposlenika

- Cilj nam je smanjiti stopu fluktuacije unutar društva FEAL Široki Brijeg na 5% ili niže u sljedećih 5 godina, počevši od 2025. godine.

Osnova za postavljanje cilja:

- Prosječna stopa fluktuacije radnika u istim ili srodnim industrijama je između 10% i 12%.

Kako ćemo postići cilj?

- Cilj će se postići provedbom niza mjera kao što je uvođenje transparentnog sustava redovitih povratnih informacija od zaposlenika o zadovoljstvu poslom i područjima uvjeta rada koja zahtijevaju poboljšanja (iz perspektive zaposlenika), unaprjeđenja praćenja razloga odlaska i provođenjem anketa, odnosno izlaznih intervjua kako bi Društvo pravovremeno reagiralo i proaktivno se uključilo u one slučajeve u kojima FEAL može učiniti razliku.

06
Buduće inicijative

FEAL-ove buduće inicijative u području održivosti

ESG organizacija

S obzirom da ESG obuhvaća čitavu Grupu i brojne teme u različitim područjima, upravljanje ESG-em će zahtijevati multifunkcionalni tim koji će upravljati zadanim ESG prioritetima te osigurati njihovo praćenje. U svrhu efikasnog provođenja ovog procesa, Grupa će uvesti internu ESG radnu grupu s imenovanim ESG koordinatorom. Očekivano je da će ovakav centraliziran pristup rezultirati brojnim specifičnim aktivnostima i koristima, kao što su:

- kontinuirani redovni pregled ESG rizika i prilika za Grupu, uključivo ambicije, upravljanje izvedbom, kao i izvještavanje o ostvarenjima u području ESG-a. Upravljanje timom koji posjeduje stručnost, usmjerenost i pristup relevantnim podacima će dodatno doprinijeti usklađivanju inicijativa održivosti sa cjelokupnom strategijom održivosti,
- fokusirano praćenje ključnih ciljeva strategije održivosti (tj. osiguravanje primjerenog mjerenja i izvještavanja),
- centraliziran i strukturiran pristup u utvrđivanju sljedećih koraka u kratkoročnom i dugoročnom razdoblju, a posebno u pogledu jačanja regulatornog fokusa na ESG teme.

Usklađenost s CBAM regulativom

Grupa je u procesu implementacije zahtjeva o Mehanizmu za prilagodbu granica ugljika (engl. Carbon Border Adjustment Mechanism, CBAM). CBAM je mehanizam usmjeren na uvoz određenih proizvoda u EU koji će se posebno baviti robom i resursima čiji su proizvodni procesi okarakterizirani kao proizvodni procesi s visokim udjelom ugljika, s posebnim naglaskom na sektore koji su pod značajnim rizikom od curenja ugljika poput industrije aluminija. Ovaj projekt omogućit će FEAL-u da ponovno procijeni svoje procese i definira ugljični otisak u svojim aluminijskim proizvodima u skladu sa CBAM regulativom.

Buduće izvještavanje o ESG-u

U skladu s najnovijim razvojem u EU CSRD regulativi, FEAL namjerava uskladiti svoje upravljanje podacima i izvještavanje propisano regulativom, gdje je relevantno. Grupa se priprema procijeniti zahtjeve koji bi bili relevantni za nju u pogledu Europskih standarda izvješćivanja o održivosti (engl. ESRS, European Sustainability Reporting Standards) koji je postavila Europska komisija, a u skladu s CSRD regulativom. Primarni cilj je procijeniti potrebni opseg izvještavanja i primjenjivost te uskladiti interne sustave izvještavanja sa temama koje su relevantne za Grupu s aspekta njezinog sudjelovanja u lancu vrijednosti.

Hvala na pažnji

FEAL d.o.o. za preradu aluminija

Trnska cesta 146, Široki Brijeg, Bosna i Hercegovina

Tel: +387 39 704 269, 705 807, 705 636

E-mail: info@feal.ba